

Taflen Wybodaeth y Claf 3

Deddf Iechyd Meddwl 1983

Adran 4: Derbyn Claf at Ddiben Cael Aseiad Mewn Argyfwng

Rydych wedi cael eich derbyn i:

Eich clinigwr â chyfrifoldeb yw:

Dechreuwyd eich cadw dan adran 4 ar:

Am:

am/pm

Pam yr wyf yn yr ysbyty?

Rydych wedi cael eich derbyn i'r ysbyty hwn fel y gall eich clinigwr â chyfrifoldeb ddarganfod beth sydd o'i le a phenderfynu sut i'ch helpu. Gellir eich cadw fel hyn oherwydd adran 4 o Ddeddf Iechyd Meddwl 1983. Golyga hynny bod meddyg o'r farn bod gennych anhwylder meddyliol y mae'n rhaid i chi fod yn yr ysbyty o'i herwydd.

Am ba hyd y byddaf i yma?

Gellir eich cadw yma am 72 awr (tri diwrnod) fel y gall meddyg arall eich gweld. Rhaid i chi beidio â gadael yr ysbyty yn ystod y cyfnod hwnnw oni bai fod eich clinigwr â chyfrifoldeb yn dweud wrthyhch bod gennych hawl i wneud hynny. Os byddwch yn ceisio gadael, gall y staff eich rhwystro. Os byddwch yn gadael, gellir dod â chi'n ôl yma.

Os na fydd meddyg arall wedi eich gweld cyn pen 72 awr (tri diwrnod), byddwch yn rhydd i adael ond gallech chi benderfynu aros yma'n wirfoddol. Os byddwch am adael, siaradwch â'ch clinigwr â chyfrifoldeb yn gyntaf.

Beth fydd yn digwydd nesaf?

Pan fydd meddyg arall yn eich gweld, gallai ddweud bod angen i chi aros yn yr ysbyty am fwy o amser. Bydd y meddyg (neu'ch clinigwr â chyfrifoldeb) yn egluro'r rheswm am hynny i chi, a bydd yn dweud am ba hyd yr ydych yn debygol o fod yn yr ysbyty. Byddwch yn cael taflen arall i egluro beth allai ddigwydd. Os bydd yn penderfynu nad oes angen i chi aros, bydd y meddyg (neu broffesiynolyn iechyd meddwl cymeradwy) yn sôn wrthy ch am y math arall o help y dylech chi ei gael.

Cynlluniau gofal

Bydd gennych 'gynllun gofal' unigol. Byddwch yn cael asesiad yn rhan o'r cynllun hwnnw, a bydd eich gofal a'ch triniaeth yn cael eu seilio ar eich cryfderau personol. Os ydych yn dymuno, byddwch ynghlwm wrth weithredu eich cynllun gofal eich hun yn ogystal â bod ynghlwm wrth ei gynllunio.

Bydd gennych gydlynedd i ddatblygu eich cynllun gofal, a bydd yn cysylltu â phobl eraill sydd â diddordeb perthnasol yn eich gofal, gan gynnwys eich clinigwr â chyfrifoldeb, eich gweithiwr cymdeithasol, eich gofalwr os oes gennych un, a'ch perthynas agosaf os byddwch yn cytuno â hynny.

Wedi iddo gael ei ddatblygu, bydd eich cynllun gofal yn nodi'r amserlenni y cytunwyd arnynt ar gyfer gweithredu agweddau amrywiol ar y cynllun. Bydd yr agweddau hynny'n cynnwys eich triniaeth feddygol, eich gofal iechyd corfforol, a gwaith paratoi ar gyfer y cyfnod ac ymdrin â'r cyfnod wedi i chi gael eich rhyddhau.

Bydd eich cynllun gofal yn cael ei gofnodi'n ysgrifenedig, a gallwch ei lofnodi os ydych yn dymuno. Byddwch yn cael copi ohono hefyd.

I gael mwy o wybodaeth am yr hyn y bydd eich cynllun gofal yn ei gynnwys, gofynnwch am gopi o'r llyfryn 'Tawelwch Meddwl' sy'n sôn am God Ymarfer Cymru.

A allaf i apelio?

Gallwch ofyn i reolwyr yr ysbyty ganiatáu i chi adael yr ysbyty. Os byddwch am wneud hynny, dylech ysgrifennu atynt yn y cyfeiriad canlynol (Gwybodaeth i'w hychwanegu yn lleol):

Gall eich perthynas agosaf ysgrifennu at reolwyr yr ysbyty yn gofyn iddynt ganiatáu i chi adael yr ysbyty hefyd. Gall rheolwyr yr ysbyty gymryd 72 awr (tri diwrnod) i ystyried y cais, fel bod modd iddynt gael adroddiad gan eich clinigwr â chyfrifoldeb. Yn yr adroddiad, gall eich clinigwr â chyfrifoldeb ddweud na ddylech chi gael eich rhyddhau. Os felly, bydd yn rhaid i chi aros yn yr ysbyty.

Gallwch wneud cais hefyd i Dribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru i ofyn am gael eich rhyddhau. Os byddwch am wneud hynny, bydd yn rhaid i chi roi gwybod yn syth i'r unigolyn sydd â gofal am y ward.

Mae'r Tribiwnlys yn annibynnol ar yr ysbyty. Bydd aelodau'r Tribiwnlys yn dod i gwrdd â chi, a byddant yn gwrandao ar eich barn chi a barn eich cynrychiolydd (os oes gennych un). Bydd meddyg y Tribiwnlys yn ymweld â chi cyn gwrandawriad y Tribiwnlys. Bydd yn siarad â'ch clinigwr â chyfrifoldeb a'ch gweithiwr cymdeithasol, a bydd yn darllen adroddiadau am eich amodau cadw a'ch gofal cyn penderfynu a ydych yn ddigon da i gael eich rhyddhau. Bydd y Tribiwnlys yn ysgrifennu atoch cyn pen 7 diwrnod i ddyddiad y gwrandawriad i roi gwybod i chi beth yw ei benderfyniad.

Efallai y byddwch am ofyn i gyfreithiwr eich helpu gyda'r Tribiwnlys. Mae gan yr ysbyty gopi o restr Cymdeithas y Cyfreithwyr o gyfreithwyr arbenigol, neu efallai y byddwch am ddefnyddio eich cyfreithiwr eich hun. Gallwch wneud hynny'n rhad ac am ddim dan y cynllun cymorth cyfreithiol.

A fyddaf yn cael triniaeth?

Bydd y clinigwr cymeradwy sydd â gofal am eich triniaeth yn sôn wrthy ch am unrhyw driniaeth y mae o'r farn y dylech ei chael. Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol iawn, a fyddai'n cael eu hegluro i chi, y gellir rhoi triniaeth i chi nad ydych am ei chael.

Sut y gallaf i gwyno?

Os byddwch am gwyno am y ffordd yr ydych yn cael eich trin yn yr ysbyty, dylech siarad â'r unigolyn sydd â gofal am y ward neu dylech siarad â nyrs neu weithiwr cymdeithasol. Os nad ydych yn hapus â'r ateb, gallwch ysgrifennu at reolwyr yr ysbyty yn y cyfeiriad canlynol (Gwybodaeth i'w hychwanegu yn lleol):

Os na fyddwch yn hapus ag ymateb y rheolwyr, gallwch ofyn am help gan y Gwasanaeth Adolygu ar gyfer lechyd Meddwl. Sefydlwyd y Gwasanaeth Adolygu i wneud yn siŵr bod y gyfraith iechyd meddwl yn cael ei defnyddio'n iawn a bod cleifion yn cael y gofal priodol pan fyddant yn yr ysbyty.

Gallwch ysgrifennu atynt yn y cyfeiriad isod

Y Gwasanaeth Adolygu ar gyfer lechyd Meddwl
Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru
Tŷ Bevan
Parc Busnes Caerffili
Heol y Fan
Caerffili
CF83 3ED

Neu gallwch ffonio: 029 2092 8858

Neu gallwch ffacsio: 029 2092 8904

neu gallwch siarad ag Adolygydd pan fydd yn ymweld. Gall rheolwr y ward roi dyddiad yr ymweliad nesaf i chi. Gallwch hefyd ysgrifennu at y Gwasanaeth Adolygu ar ôl ichi adael yr ysbyty.

Eich llythyrau

Fel rheol, byddwch yn gallu ysgrifennu at unrhyw un ac yn gallu cael llythyrau a pharseli gan unrhyw un. Os bydd rhywrai wedi dweud nad ydynt am gael llythyr neu barsel gennych, mae'r Ddeddf lechyd Meddwl yn rhoi pŵer i reolwyr yr ysbyty atal unrhyw llythyrau neu barseli a anfonir gennych atynt. Byddwch yn cael gwybod yn ysgrifenedig os digwydd hynny.

Rhoi gwybod i'ch perthynas agosaf

Bydd eich perthynas agosaf yn cael copi o'r daflen hon, ac rydym yn deall mai eich perthynas agosaf yw:

Os nad ydych am i'r unigolyn uchod gael copi o'r daflen hon, dywedwch wrth y sawl sydd â gofal am y ward, neu eich clinigwr â chyfrifoldeb, neu reolwyr yr ysbyty.

Bydd rhai hawliau penodol gan eich perthynas agosaf dan Ddeddf Iechyd Meddwl 1983. Maent yn cynnwys:

- Yr hawl i ofyn i chi gael eich derbyn i'r ysbyty at ddiben cael asesiad neu driniaeth.
- Yr hawl i gael gwybodaeth am eich amodau cadw dan y Ddeddf.
- Yr hawl i ofyn i chi gael eich rhyddhau.

I gael mwy o wybodaeth am rôl y perthynas agosaf a'i hawliau, gofynnwch am gopi o'r daflen ynghylch y perthynas agosaf.

Newid eich perthynas agosaf

Os nad ydych yn credu bod yr unigolyn hwn yn addas i fod yn berthynas agosaf i chi, gallwch wneud cais i'r Llys Sirol yn gofyn i rywun arall gael ei ystyried yn berthynas agosaf i chi. Gall staff yr ysbyty roi taflen i chi a fydd yn egluro hynny.

Cod Ymarfer Cymru

Mae Cod Ymarfer Cymru yn rhoi cyngor i staff ynghylch Deddf Iechyd Meddwl 1983. Bydd yn rhaid iddynt feddwl am yr hyn y mae'r Cod yn ei ddweud pan fyddant yn gwneud penderfyniadau ynghylch eich gofal. Gallwch ofyn am gael gweld copi o'r Cod, neu gallwch ofyn am gopi o'r llyfryn 'Tawelwch Meddwl' sy'n sôn am God Ymarfer Cymru.

Mwy o wybodaeth a help

Os oes unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall ynglŷn â'ch gofal a'ch triniaeth, bydd aelod o'r staff yn barod i'ch helpu. Gofynnwch i un o'r staff am esboniad os oes unrhyw beth yn aneglur yn y ffurflen hon, neu os oes gennych fwy o gwestiynau.

Mae'r gwasanaeth eiriolaeth iechyd meddwl annibynnol ar gael hefyd i'ch helpu a'ch cefnogi. Cofiwch ofyn os hoffech gael copi o'r daflen hon i'w roi i rywun arall.